

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychologia rozwoju człowieka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna		Cykl dydaktyczny 2024/25
Specjalność -		Kod zajęć 24PSOS.11P.04289.24
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Natasza Doiczman-Łoboda	
Prowadzący zajęcia	Natasza Doiczman-Łoboda	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie podstawowych definicji i koncepcji teoretycznych z zakresu psychologii rozwoju człowieka
C2	Przekazanie wiedzy o specyfice poszczególnych faz rozwoju człowieka w cyklu życia.
C3	Przekazanie wiedzy o mechanizmach i dynamice rozwoju poszczególnych funkcji psychicznych oraz środowiskowych, społeczno-kulturowych i biologicznych czynnikach wpływających na rozwój
C4	Przekazanie wiedzy na temat zaburzeń rozwojowych na poszczególnych etapach cyklu życia

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe definicje z zakresu psychologii rozwoju człowieka	PSO_K1_W03, PSO_K1_W09	Egzamin pisemny
W2	zna wybrane teorie rozwoju człowieka	PSO_K1_W02, PSO_K1_W09	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	opisuje kolejne fazy rozwoju człowieka w cyklu życia	PSO_K1_U02, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
U2	potrafi scharakteryzować rozwój poszczególnych funkcji psychicznych	PSO_K1_U02, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
U3	analizuje relacje pomiędzy biologicznym, społeczno-kulturowymi i środowiskowymi czynnikami determinującymi rozwój	PSO_K1_U03, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
U4	dostosowuje proces samokształcenia do fazy rozwojowej, w której się znajduje	PSO_K1_U10	Egzamin pisemny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	wykorzystuje wiedzę z psychologii rozwoju człowieka w formułowaniu rozwiązań z zakresu pracy socjalnej uwzględniając możliwości i ograniczenia adresatów wynikające z określonej fazy rozwoju w cyklu życia.	PSO_K1_K03, PSO_K1_K05	Egzamin pisemny
K2	rozumie różnorodność procesów i wyzwań związanych z rozwojem występujących w grupie składającej się z osób w różnym wieku	PSO_K1_K02, PSO_K1_K04	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka. Periodyzacja rozwoju człowieka	W1, W2	Wykład
2.	Wybrane teorie rozwoju człowieka: teoria rozwoju psychoseksualnego Freuda, teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona, teoria rozwoju poznawczego Piageta, kulturowo-histeryczna teoria rozwoju Wygotskiego, teoria rozwoju moralnego Kohlberga	W1, W2	Wykład
3.	Okres prenatalny i wczesne dzieciństwo (charakterystyka rozwojowa i zaburzenia rozwojowe diagnozowane w tym okresie)	U1, U2, U3, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Średnie dzieciństwo (charakterystyka rozwojowa i zaburzenia rozwojowe diagnozowane w tym okresie)	U1, U2, U3, K1	Wykład
5.	Późne dzieciństwo - charakterystyka rozwojowa, wspomaganie rozwoju	U1, U2, U3, K1	Wykład
6.	Adolescencja (charakterystyka rozwojowa i wybrane zaburzenia diagnozowane w tym okresie, wspomaganie rozwoju)	U1, U2, K1, K2	Wykład
7.	Wczesna dorosłość - charakterystyka rozwojowa i czynniki ryzyka zaburzeń psychosomatycznych, wspomaganie rozwoju	U1, U2, U4, K2	Wykład
8.	Średnia dorosłość - charakterystyka rozwojowa i czynniki ryzyka zaburzeń psychosomatycznych	U1, U2, K2	Wykład
9.	Późna dorosłość (charakterystyka rozwojowa i zaburzenia diagnozowane w tym okresie; wspomaganie rozwoju i kompensowanie pojawiających się deficytów)	U1, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia zajęć jest przystąpienie do testu i udzielenie więcej niż 15 prawidłowych odpowiedzi. Test będzie miał 30 pytań z kilkoma opcjami do wyboru oraz jedną prawidłową odpowiedzią na każde pytanie. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): 28-30 poprawnych odpowiedzi na teście dobry plus (+db; 4,5): 25-27 poprawnych odpowiedzi na teście dobry (db; 4,0): 22-24 poprawnych odpowiedzi na teście dostateczny plus (+dst; 3,5): 19-21 poprawnych odpowiedzi na teście dostateczny (dst; 3,0): 16-18 poprawnych odpowiedzi na teście niedostateczny (ndst; 2,0): 0-15 poprawnych odpowiedzi na teście

Literatura

Obowiązkowa

1. Trempała J. (red). (2011). Psychologia rozwoju człowieka, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
2. Brzezińska A., Janiszewska-Rain J. (2005). W poszukiwaniu złotego środka. Rozmowy o rozwoju człowieka, Kraków: Wydawnictwo „Znak”
3. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M. (2006). Psychologia rozwoju człowieka. (t.1) Zagadnienia ogólne, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
4. Psychologia rozwoju człowieka (t. 2). Charakterystyka okresów życia człowieka, (2000), pod red. B. Harwas-Napierały i J. Trempały, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
5. Psychologia rozwoju człowieka (t. 3). Rozwój funkcji psychicznych, (2000), pod red. B. Harwas-Napierały i J. Trempały, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
6. Brzezińska A.I., Ziółkowska B., Appelt K. (2019). Psychologia rozwoju człowieka, Gdańsk: GWP

Dodatkowa

1. Bakiera L., Stelter Ż. (2011). Leksykon psychologii rozwoju człowieka, Warszawa: Difin
2. Erikson, E.H. (1997). Dzieciństwo i społeczeństwo, Poznań: Rebis

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania aktywności w grupach i w instytucjach z zachowaniem zasad przedsiębiorczości i uwzględnieniem wrażliwości społecznej
PSO_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do profesjonalnego i etycznego działania zawodowego w obszarze pracy socjalnej z poszanowaniem dorobku kształtującego współczesny wymiar zawodu
PSO_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do refleksyjnego i odpowiedzialnego korzystania z wiedzy niezbędnej do świadczenia pracy socjalnej
PSO_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego wykonywania ról zawodowych i odpowiedzialności za wykonywane zadania
PSO_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosować metody pracy socjalnej w pomocy jednostce, rodzinie, grupie, społeczności oraz samodzielnie prowadzić diagnozę w obszarze działań pomocowych
PSO_K1_U03	Absolwent/ka potrafi opracowywać strategiczne dokumenty i projekty socjalne służące profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych
PSO_K1_U06	Absolwent/ka potrafi przewidywać zagrożenia rozwoju i zachowania jednostki oraz zaplanować i koordynować działania instytucjonalne o charakterze profilaktyczno-kompensacyjnym lub pomocowym
PSO_K1_U10	Absolwent/ka potrafi zaplanować i realizować podnoszenie swoich kompetencji zawodowych, wzbogacanie doświadczeń oraz samokształcenie przez całe życie
PSO_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podłoże teoretyczne pracy socjalnej, teorie, metody/techniki/modele pracy socjalnej, rozumie zasady ich stosowania w działalności praktycznej
PSO_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia, koncepcje teoretyczne, podstawy metodologiczne oraz najważniejsze wyniki badań obszarów stanowiących podłoże i otoczenie pracy socjalnej oraz zna i rozumie podstawowe źródła literaturowe tego obszaru wiedzy
PSO_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie zasady działania decydujące dla dobrostanu jednostki na każdym etapie życia człowieka